Azərbaycan Cənubi Qafqaza dayanıqlı sülh və sabitlik gətirmək istəyir

Ermənistanla fərqimiz də bundadır

44 günlük Vətən müharibəsindən sonra Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh müqaviləsinin imzalanması üçün başlamış danışıqlar rəsmi İrəvanın ölkəmizin ədalətli şərtlərinə əməl etmək istəməməsi səbəbindən bir neçə ildir ki, uzanır. Ermənistan sülh müqaviləsini imzalamamaq üçün müxtəlif bəhanələr gətirir, heç bir əsası olmayan yalanlar uydurur. Bu yalan və bəhanələrdən artıq dünya da bezib.

Qəribəsi isə odur ki, Ermənistan rəhbərliyi üzdə özünü sülh tərəfdarı kimi göstərir, arxada isə silahlanmaya üstünlük verir. Başqa sözlə, dil sülh deyir, əl başda Fransa olmaqla Qərb ölkələrindən, Hindistandan silah daşıyıb gətirir. Təbiidir ki, rəsmi İrəvan bu silahları muzeydə nümayiş etdirmək üçün almır. Amma Ermənistan nə qədər ordusunu silahlandırsa da, gec-tez Azərbaycanla sülh müqaviləsini imzalamağa məhkumdur. Ona görə ki, bu gün sülh Azərbaycandan çox Ermənistana lazımdır, ən azından Cənubi Qafqazın "dalan ölkə"si statusundan qurtulmaq üçün. O üzdən nə qədər bəhanələr gətirsə də, danışıqlar prosesindən yayınsa da, Azərbaycanın irəli sürdüyü şərtlər əsasında sülh sazişini imzalamaqdan başqa yolu yoxdur.

Ötən il iki ölkə arasında keçirilən bir sıra görüşlərdə müəyyən uğurlar əldə olunsa da, Ermənistanın törətdiyi təxribatlar səbəbindən sülh müqaviləsi imzalanmadı. Bütün ümidlər növbəti ilə dikildi. 2025-ci ilin ilk günlərindən Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh müqaviləsinin imzalanması məqsədilə müəyyən görüşlər keçirildi, müvafiq müzakirələr aparıldı, ümidverici nəticələr əldə olundu. Hətta bu nəticələr ilin sonunadək iki ölkə arasında sülh müqaviləsinin imzalanması ümidlərini verir.

Amma nə edəsən ki, rəsmi İrəvanın ipi ilə quyuya düşmək risklidir. Ona görə də yaxşı olardı ki, Ermənistan hakimiyyəti erməni cəmiyyətini bu mühüm prosesə hazırlasın, müəyyən zəruri təbliğat işləri aparsın, anlatsın ki, müharibədən məğlub çıxmış bir ölkənin sülh sazişinin imzalanmasını yubatması qəbuledilməzdir, sülhə, əmin-amanlığa alternativ olaraq müharibəni seçməyin aqibəti növbəti faciədir. İşğalçılıq siyasəti yürüdən Ermənistanın İkinci Qarabağ müharibəsində məğlubiyyətini təkcə indi hakimiyyətdə olanlar deyil, sıravi vətəndaşlar da unutmamalıdırlar. İndi sülh sazişi ətrafında düşünmək, götür-qoy etmək üçün yaxşı şans var və bu şans vaxtında qiymətləndirilməlidir. Çünki sülhə, qarşılıqlı əməkdaşlığa zəmin yaradacaq bu fürsət sabah olmaya da bilər.

Deyəsən, son vaxtlar hiss olunur ki, Ermənistan düşdüyü ağır vəziyyəti düzgün anlamağa çalışır. Ona görə də danışıqlar prosesində müəyyən ümidverici addımlar atır. Verilən məlumatlara görə, artıq Azərbaycan-Ermənistan arasında sülh sazişinin imzalanması ilə bağlı danışıqlar prosesi yekunlaşıb. Martın 13-də Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi Ermənistanla sülh sazişi üzrə danışıqların bitməsi ilə bağlı bəyanat yayıb. Bəyanatda Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh və dövlətlərarası münasibətlərin qurulması haqqında Saziş layihəsinin mətni üzrə danışıqların yekunlaşdığı qeyd olunub: "Bununla yanaşı, danışıq aparılmış mətnin imzalanması üçün əsas şərtin Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünə qarşı iddiaların aradan qaldırılması məqsədilə Ermənistanın konstitusiyasına dəyişiklik edilməsi olduğu barədə Azərbaycanın uzunmüddətli və prinsipial mövqeyini bir daha diqqətə çatdırırıq. Eyni zamanda ATƏT-in köhnəlmiş və qeyri-funksional Minsk qrupunun və aidiyyəti strukturların rəsmi şəkildə ləğv olunmasının zəruriliyini vurğulayırıq. İki ölkə arasında normallaşma prosesi ilə bağlı bu və digər məsələlər üzrə ikitərəfli dialoqu davam etdirməyə hazırıq".

XII Qlobal Bakı Forumunda çıxış edən Prezident İlham Əliyev sülh müqaviləsinin imzalanması ilə bağlı fikirlərini iştirakçılarla bölüşərək demişdir: "Biz Cənubi Qafqazda sülhə nail olmalıyıq. Bu baxımdan, Azərbaycan sülh prosesinin təşəbbüskarı olub. Əslində Azərbaycan hətta bu gün Ermənistanla müzakirə olunan və əsasən, razılaşdırılmış sülh sazişi layihəsinin, həmin sülh müqaviləsinin müəllifidir. Bəndlərin əksər hissəsi razılaşdırılıb".

Amma Ermənistanda baş verən son hadisələr bir daha göstərir ki, bu ölkədə heç də hamı sülhü dəstəkləmir. Hakimiyyətin, xalqın və kilsənin dedikləri üst-üstə düşmür. Belə olmasaydı, sülh müqaviləsini imzalamağa yaxın olduğu bir vaxtda erməni kilsəsi sərsəm-sərsəm antisülh bəyanatları verməzdi. Katalikos II Qaregin xalqı mübarizəyə səsləyərək bildirib ki, Ermənistan guya təhlükədədir və hər an Azərbaycan onu işğal edə bilər. Tarixboyu şahidi olmuşuq ki, din sülh, həmrəylik, şəfqət ideyalarını dəstəkləyib, müharibələrin, qarşıdurmaların əleyhinə çıxış edib. Erməni kilsəsində və keşişlərində isə belə mövqe heç vaxt müşahidə olunmayıb. Onlar zaman-zaman həmişə xalqını qəsbə, işğala, separatçılığa, müharibəyə, qan tökməyə çağırıb. Qarabağda antiterror əməliyyatına qədər də kilsə xadimləri erməniləri qan tökməyə səsləyirdi. Deyəsən, onlar başda II Qaregin olmaqla bu gün də adət-ənənələrinə sadiqdirlər. Əslində isə, baş keşişin həqiqətdən, reallıqdan uzaq olan bu təbliğatı Paşinyanın əleyhinədir. Çünki neçə vaxtdır ki, kilsə baş nazirlə yola getmir.

Azərbaycan bu gün Ermənistana hücum etməyə hazırlaşmır. Ümumiyyətlə, tarixi faktlar da sübut edir ki, Azərbaycan heç vaxt Ermənistana hücum etməyib. Əksinə, həmişə onların bizim torpaqlarda gözü olub. Tarixin bir çox dönəmlərində isə işğal məqsədilə hücumlar da ediblər. Zamanında da layiqli cəzasını alıblar. Buna baxmayaraq, Azərbaycan qalib ölkə kimi Ermənistanla danışıqları davam etdirmək, Cənubi Qafqaza sülh və sabitlik gətirmək istəyir. Elə Ermənistanla fərqimiz də bundadır.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan. - 2025.- 18 mart (№ 59).- S.7.